

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди (Україна)**

**Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі
(Республіка Польща)**

Стамбульський університет (Турецька Республіка)

Вроцлавський університет (Республіка Польща)

Університет Коменського в Братиславі (Словацька Республіка)

**Collegium Humanum Варшавський Університет Менеджменту
(Республіка Польща)**

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИВАТНОГО ТА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА»

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої
95-річчю від дня народження члена-кореспондента НАПрН України,
академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки
України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І.**

За науковою редакцією:

Александра Енглєр-Якуб'як, Олена Коваленко, П'ютр Якуб'як

29 березня 2024 року

м. Харків

Recenzenci:

dr Olga Kotowska, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska
doc. dr Aleksandr Lysiak, Charkowski Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny im. Semena Kuznetsa, Ukraina

Rada redakcyjna:

Mykola Zhadan, Charkowski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. H.S. Skovorody, Ukraina
Aleksandra Engler-Jakubiak, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska
Olena Kovalenko, Charkowski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. H.S. Skovorody, Ukraina
Agata Osińska, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska
Zoia Sharlovych, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska
Piotr Jakubiak, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska

Редакційна колегія:

Микола Ждан, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна
Александра Енгле-Якуб'як, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща
Олена Коваленко, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна,
Агата Осінська, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща
Зоя Шарлович, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща
Пьотр Якуб'як, Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща

Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 95-річчю від дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О. І., Ломжа – Харків, 29 березня 2024 року. / Наукова редакція: Александра Енгле-Якуб'як, Олена Коваленко, Пьотр Якуб'як. Ломжа : Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща; Харків : Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна. Видавництво: MANS w Łomży – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди , 2024. 792 с. PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний депозитарій.

Aktualne problemy prawa prywatnego i publicznego: materiały VI Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej poświęconej 95. rocznicy urodzin członka korespondenta Narodowej Akademii Nauk Prawnych Ukrainy, akademika Międzynarodowej Akademii Kadr, Honorowego Naukowca Ukrainy, doktora hab. nauk prawnych, profesora O. Procewskiego, Łomża – Charków, 29 marca 2024 r: Aleksandra Engler-Jakubiak, Olena Kovalenko, Piotr Jakubiak. Łomża: Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska; Charków: Charkowski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. H. S. Skovorody, Ukraina. Wydawnictwo: MANS w Łomży – Charków: ChNUP im. H. S. Skovorody, 2024. 792 s. Format PDF ; publikacja internetowa ; depozytariusz instytucjonalny.

Збірник сформований з готових матеріалів, наданих авторами. Видавець не несе відповідальності за надані до публікації матеріали. Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

Zbiór powstał z gotowych materiałów dostarczonych przez autorów. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za materiały przekazane do publikacji. Wszelkie prawa zastrzeżone. Jakikolwiek wykorzystanie materiałów konferencyjnych wymaga podania źródła.

У збірнику представлені результати наукових досліджень вчених, проведених у межах затверджених тем наукових досліджень «Реалізація Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей», державний реєстраційний номер: 0120U104122 та «Правові проблеми європейської інтеграції держави і права України», державний реєстраційний номер: 0121U110256, присвячені актуальним проблемам приватного та публічного права.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами приватного та публічного права.

Матеріали конференції оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди EKhNPUiR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті факультету історії і права: faculty_history_law@hnpu.edu.ua у розділі «Наука».

Wydawnictwo: MANS w Łomży – Charków: ChNUP im. H. S. Skovorody

зміцнення сім'ї, вирішення окресленої у цих тезах проблеми можливе шляхом прямого нормативного закріплення наступних моделей: 1) якщо жінка хоче провести штучне переривання вагітності, але потенційний батько проти цього, він має бути наділений правом взяти на себе всі батьківські обов'язки в обмін на не проведення аборту (жінка відмовляється від дитини, а батьківські права отримує тільки чоловік); 2) якщо жінка проводить штучне переривання вагітності у протиріччя з волею потенційного батька, він має право на компенсацію моральної шкоди; 3) якщо жінка завагітніла шляхом зґвалтування чоловіка або введення його в оману, він має право відмовитись від всіх батьківських та фінансових зобов'язань; 4) запропоновані позиції не розповсюджуються на випадки, коли вагітність настала в результаті насильства, примусу щодо жінки (зґвалтування, шантаж, тощо), або якщо є медичні показання для проведення аборту.

Дана проблематика потребує більш детального аналізу, результати якого будуть викладені у дослідженні «Згода чоловіка на проведення штучного переривання вагітності (аборт): етико-правове обґрунтування».

УДК 347.9

orcid.org/0000-0001-9421-5085

КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПРОКУРОРА ЯК АСПЕКТ ГАРАНТУВАННЯ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ

Салманов Олексій Валерійович,

доцент кафедри кримінального процесу

та організації досудового слідства, факультету №1

Харківського національного університету внутрішніх справ

кандидат юридичних наук, доцент, e-mail: salmanov.ua@gmail.com

Згідно з положеннями статті 5 Закону України "Про прокуратуру", виконання функцій прокуратури України є виключною компетенцією прокурорів; надання цих функцій іншим органам чи особам є неприпустимим. З цього приводу можна зазначити, що здійснення завдань та реалізація функцій прокуратури, як державного органу, вимагає виключно участі осіб із високим рівнем професіоналізму, компетентності та моральних якостей. Систематичний аналіз законодавства, що регулює функціонування прокуратури, надає можливість дослідження професійної діяльності прокурора з різних аспектів [1].

В першу чергу, професіоналізм майбутнього прокурора нормується шляхом визначення критеріїв, що стосуються кандидата на посаду прокурора, що включає в себе вимоги до освіти та стажу роботи в галузі права. Зокрема, Закон України "Про прокуратуру" встановлює, що для призначення на посаду прокурора окружної прокуратури вимагається наявність вищої юридичної

освіти та стажу роботи в галузі права протягом не менше двох років. У випадку прокурора обласної прокуратури вимога до стажу роботи збільшується до трьох років, а для прокурорів Офісу Генерального прокурора та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури – до п'яти років.

Щодо вищої юридичної освіти, законодавство визначає її як освіту, отриману в Україні (1991 року) на рівні спеціаліста або магістра, або як вищу юридичну освіту, отриману в іноземних країнах та визнану в Україні відповідно до установлених законом процедур. Процес визнання іноземної вищої юридичної освіти регламентується Порядком визнання здобутих ступенів вищої освіти за кордоном [2].

Зацікавлена особа, яка має намір працювати в Україні, повинна звертатися до Міністерства освіти і науки України для виконання необхідних процедур визнання свого іноземного диплому.

У визначенні стажу роботи в галузі права, Закон вказує на період після отримання особою вищої юридичної освіти на рівні спеціаліста або магістра. Для допомоги у вирішенні питань, пов'язаних із визначенням прийнятного стажу роботи в галузі права для кандидатів на посаду прокурора, було прийнято Рішення "Про затвердження переліку посад, обіймання яких зараховується до стажу роботи в галузі права" [3], що сприяє ефективній обробці відповідної інформації компетентним органом.

Уперше, 13 березня 2023 року Президент України підписав законопроект, який визначає скасування вимоги щодо наявності стажу для призначення на посаду прокурора окружної прокуратури та впровадження нового статусу – прокурора-стажиста окружної прокуратури. Згідно із Законом №5158 (2203 IX), особа може стати прокурором-стажистом, якщо вона є громадянином України з вищою юридичною освітою, вільно володіє державною мовою та пройшла відбір на конкурсних засадах.

Вдруге, ефективність професійної діяльності майбутнього прокурора визначається шляхом прозорості та конкурентної процедури призначення. Один з аспектів забезпечення прозорості прокуратури визначається відкритим та конкурентним проведенням конкурсу на посаду прокурора, згідно з пунктом 9 частини 1 статті 3 Закону України "Про прокуратуру". Цей механізм передбачає відбір найкваліфікованіших кандидатів, з метою забезпечення призначення на посаду особи, що відповідає вимогам щодо кандидата на посаду прокурора та має здатність підтримувати авторитет прокуратури як державного органу та виконувати її завдання.

В третє, професіоналізм прокурора є неодмінною властивістю виконання ним службових обов'язків. Це передбачає ефективність, здатність використовувати свої знання та навички, аналізувати та вирішувати складні ситуації, виявляти проблеми правового регулювання, логічно та критично аналізувати документи, складати процесуальні документи та виступати перед аудиторією. Перевірка професіоналізму здійснюється через кваліфікаційний іспит, тестування та практичні завдання, а також через спеціальну підготовку, результати якої враховуються у рейтингу кандидатів на посаду прокурора.

Процес становлення прокурора передбачає постійне підвищення кваліфікації, що реалізується через систему професійного розвитку, включаючи введення посади прокурора-стажиста, акцентуючи на необхідності постійної самоосвіти та постійного удосконалення компетентності.

Відповідно до ст. 15 Кодексу професійної етики та поведінки прокурорів, прокурор має виконувати свої обов'язки з великою увагою та професіоналізмом, дотримуючись принципів сумлінності, компетентності та відповідальності.

Важливими аспектами його діяльності є постійне підвищення рівня загальної та професійної освіти, розвиток культури спілкування, прояв ініціативи та творчого підходу до виконання обов'язків, а також знання і дотримання чинного законодавства та передача власного професійного досвіду колегам [4].

Оцінка його діяльності ґрунтується на критеріях підготовки, знання законів, компетентності, ініціативності, комунікативних здібностей та здатності вчасно та якісно виконувати свої обов'язки та завдання. Додатково, важливим показником високого професійного рівня прокурора є відсутність стягнень за дисциплінарні порушення. Узагальнюючи вищезазначене, можна підкреслити, що професіоналізм прокурора є необхідною умовою для забезпечення права на справедливий суд в умовах збройного конфлікту, особливо в умовах післявоєнного відновлення країни.

Список використаних джерел

1. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 №1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/conv#n594>.
2. Порядок визнання здобутих в іноземних закладах вищої освіти ступенів вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 5 серп. 2016 р. №952. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1188-16#Text>.
3. Про затвердження переліку посад, обіймання яких зараховується до стажу роботи в галузі права: Рішення відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження, № 30дк-18 від 07 лютого 2018. URL: <https://kdkp.gov.ua/decision/2018/02/07/611>.
4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів : затв. Всеукраїнською конференцією прокурорів 2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>.